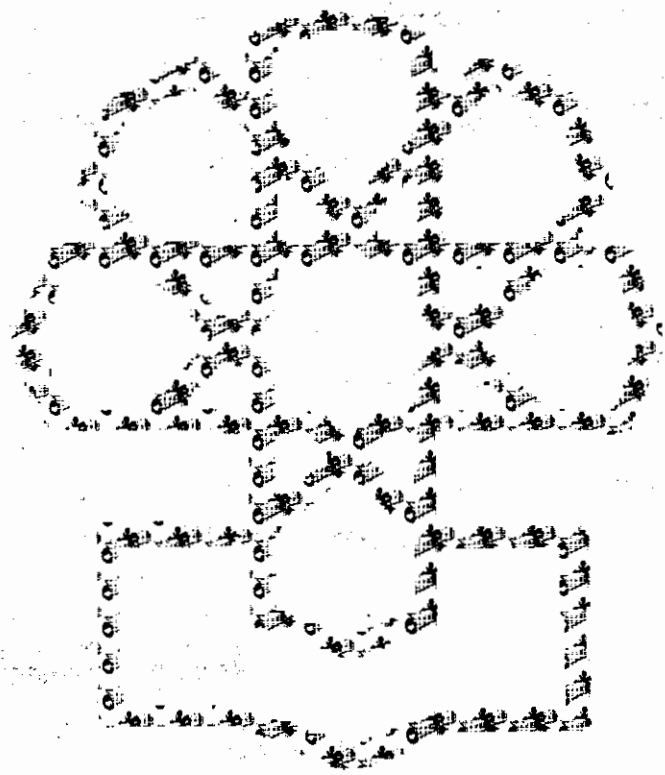

۱۰۴۹

درآمدهای مالیاتی در لایحه بودجه ۷۵

از سری گزارشهای بودجه ۷۵ - شماره (۲)

معاونت پژوهشی
آذرماه ۱۳۷۴

کار: گروه بودجه

کد گزارش: ۷۰۱۰۴۹
مرکز پژوهشهای مجلس شورای اسلامی
کتابخانه و واحد اسناد و اطلاع رسانی فارابی
شماره: ۲۵۳۳
تاریخ: ۱۳۷۵، ۹، ۲۷

۱۰۴۹

مالیات و سایر درآمدهای دولت در بودجه سال ۷۵

۱- مقدمه

هر نظام (سیستم) از نظامهای فرعی (Sub-System) تشکیل می‌گردد. که تعادل درونی و بیرونی آنها لازمه تعادل نظام اصلی است. نظام اقتصادی یک کشور هم، مانند سایر نظامها از یک سری نظامهای فرعی مانند نظام پولی و مالی و ... تشکیل می‌گردد. نظام مالیاتی نیز از جمله آنها است. کارایی، مطلوب هر نظامی است و نظام مالیاتی نیز همانند سایرین موفقیت خود را در کارایی جستجو می‌کند.

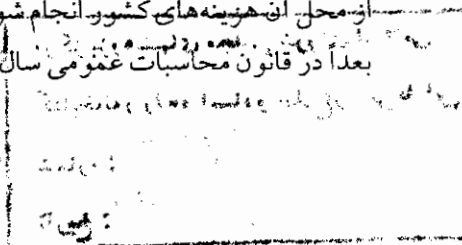
کارایی این نظام را می‌توان در دو بعد خرد و کلان جستجو کرد. از دید کلان اقتصادی نظام مالیاتی برای یک دولت زمانی کارا می‌باشد که بتواند در زمینه تحقق درآمدهای لازم برای پوشش هزینه‌های دولت، سیاستگذارهای اقتصادی، تعدیل بحرانها (تظیر تورم) و تحقق عدالت اجتماعی و توزیع عادلانه درآمد موفق باشد. از حیث تولید کنندگان و بیشتر از بعد خرد، یک نظام مالیاتی زمانی کارا است که انگیزه‌های لازم در جهت افزایش تولید و سرمایه‌گذاری اشخاص را فراهم، و به تخصیص بهینه منابع کمک نماید. کارایی نظام مالیاتی از لحاظ مصرف کنندگان که هم جنبه خرد و هم کلان را شامل می‌شود زمانی است که اخذ مالیات از مصرف کنندگان متناسب با درآمد و میزان برخورداری آنها از امکانات کشور باشد، از انتقال مالیات تا حد امکان بکاهد، با الگوی مصرفی جامعه منطبق باشد و متناسب با امکانات آن در داخل کشور موفق باشد.

برای آگاهی از کارایی نظام مالیاتی کشور، بررسی درآمدهای مالیاتی و مقایسه آن با کل درآمدها و هزینه‌های دولت و GDP کشور از یک طرف و شناخت بافت و اجزای مالیاتی از سوی دیگر ضروری است. به عبارتی از سیاستهای مهم اقتصادی، سیاستهای بودجه‌ای (مالی) می‌باشد و قانون بودجه هر سال از یک نگاه برنامه مالیاتی دولت در سال مزبور را نیز در بر می‌گیرد لذا در این نوشتار به بحث برآورد درآمدهای مالیاتی دولت در بودجه سال ۱۳۷۵ به طور مشخص پرداخته می‌شود.

۲- نگاهی به لایحه بودجه ۷۵

۱- مالیه عمومی و بودجه یکی از ارکان مهم اقتصاد و وسیله‌ای مؤثر برای اعمال سیاستهای مالی می‌باشد و اگر برداشت دقیق از آن به عمل نیاید، تمام بخشهای مختلف اقتصاد را دچار اختلال خواهد نمود. در بودجه عمومی دولت چند مورد در سالهای اخیر رواج پیدا کرده و با سرعت در جهت گسترش آن اهتمام می‌شود که می‌بایستی مجلس محترم در جهت رفع آنها اقدام لازم مبذول دارد. این موارد عبارتند از:

الف - به موجب قانون اساسی و طبق اصول بودجه نویسی می‌بایستی تمام درآمدها به خزانه واریز و از محل آن هزینه‌های کشور انجام شود. از سالهای گذشته به موجب قانون محاسبات عمومی سال ۱۳۴۹ و بعداً در قانون محاسبات عمومی سال ۱۳۶۶ تصریح شده که درآمد اختصاصی در بودجه دولت نباید وجود

داشته باشد. این امر در سالهای اولیه بعد از انقلاب توسط سازمان برنامه رعایت گردید و بخش مهمی از درآمدهای اختصاصی دولت به بخش درآمدهای عمومی منتقل گردید (از جمله ۲ درصد وزارت امور اقتصادی و دارایی) اما به تدریج در سالهای بعد منابع درآمدهای اختصاصی به طریقی دیگر و از منابع مختلف مجدداً سر بلند کرد و وارد بودجه دولت گردید (۵ درصد و یک درصد وزارت امور اقتصادی و دارایی) و از چند سال پیش نیز برای فرار از ممنوعیت قانون اساسی یک راه دیگر بکار گرفته شد که عنوان آن موضوع تخصیص بر مبنای درآمد - هزینه می باشد. که به دنبال آن بعضی از دستگاههای دولتی با توجه به توان انحصاری که داشته و دارند به تدریج قیمت کالاها و خدمات خود را بر اساس شرایط انحصار برقرار نمودند و که خلاف اصل حضور و فعالیت دولت می باشد. در حال حاضر نیز اگر مسابقه ای که بین دستگاههای اجرایی برای تخصیص بر مبنای درآمد - هزینه برقرار شده ادامه یابد، بعد از مدتی هزینه های دستگاههای مختلف اعم از جاری و عمرانی به گونه ای افزایش خواهد یافت که درآمدهای مالیاتی حتی برای آموزش و پرورش نیز کفایت نخواهد نمود.

ب- اصولاً دولت به علت عدم وجود یک سیستم کارآمد و منسجم مالیاتی و عدم برخورداری از یک پایه (منبع) گسترده مالیاتی، در جمع آوری مالیات موفقیت لازم را نداشته و نخواهد داشت. قاعدتاً وقتی که پایه (منبع) مالیات مشخص و شفاف باشد افزایش درآمد مالیاتی یا از طریق افزایش در ارزش افزوده یا نرخ مالیاتی ممکن می شود.

۲- در سیستم مالیاتی ایران پایه های مالیاتی اصولاً غیر شفاف و از نظر آماری نامشخص هستند. مثلاً آماری که پایه مالیات بر شرکتها را در حسابهای ملی نشان بدهد وجود ندارد. همچنین در مورد مالیات بر مشاغل نیز ابهام مشابهی وجود دارد. عدم وجود اطلاعات آماری در سطح حسابهای ملی و کلان اقتصادی از پایه های مالیاتی بسیاری از پیشگوییها را دشوار و غیر علمی می کند.

۳- درآمد مالیاتی مصوب و عملکرد سالهای ۱۳۷۲ و ۱۳۷۳ را اگر مورد مقایسه قرار دهیم روشی می شود که به ترتیب ۲۴/۹ و ۲۸/۸ درصد در برآورد درآمد مالیاتی عدم تحقق وجود داشته است. اگر داخل ارقام شده و مالیات بر واردات برای سال ۱۳۷۳ را مقایسه کنیم، متوجه خواهیم شد که اختلاف ۲,۰۷۵,۷۵۵,۰۰۰ یعنی خطای ۶۱/۸ درصد وجود داشته است، یعنی فقط ۳۸/۲ درصد پیش بینی تحقق یافته است. همچنین اگر درآمد مالیاتی حاصل از شرکتها را مقایسه کنیم، متوجه افزایش حدود ۸۱۱,۸۵۷,۰۰۰ ریال در درآمد مالیاتی حاصل از شرکتها خواهیم شد (که حدود ۵ درصد افزایش را نشان می دهد). و بیانگر آن است که دولت بیش از اندازه به شرکتها فشار وارد نموده و این باعث خشک شدن منبع سرمایه گذاری این بنگاه ها می شود. (هر چند که در مورد شرکتهای دولتی یا توجه به عدم کاراییهای موجود نتیجه گیری باید با تأمل همراه باشد).

۴- واردات کاملاً به درآمدهای ارزی و به خصوص صادرات غیر نفتی وابسته است. با توجه به تحولات در سیاستگذار یهای جدید انتظار نمی رود که صادرات غیر نفتی و کل درآمدهای ارزی افزایش چشمگیری که را در درآمد مالیاتی پیش بینی شده تحقق دهد. در نتیجه ممکن است که عدم تحقق عمده ای در برآورد نسبت به عملکرد مشابه سال ۱۳۷۳ رخ دهد.

۵- محل عمده درآمدهای مالیاتی، مالیات بر شرکتها می باشد. در جدول شماره (۱) میزان مالیات پرداختی برخی شرکتهای دولتی را بر حسب مقدار مالیات برآورد شده برای سال ۱۳۷۵ نشان می دهد. در

همین جدول بین سنوات ۷۳ (قطعی)، ۷۴ (مصوب) و ۷۵ (لایحه) مقایسه لازم صورت پذیرفته است. مزوری بر لایحه در زمینه مالیات شرکتهای گویای تغییرات زیادی نسبت به سال گذشته است که ضمناً آن میزان تغییر به سختی قابل توجیه است.

ارقام: هزار ریال

جدول شماره (۱) - مالیات شرکتهای دولتی

ردیف	مالیات برآورد ۷۵	نسبت به کل مالیات بر شرکتهای ۷۵	نسبت به مصوب ۷۴	نسبت به عملکرد ۷۳	نسبت مالیات شرکتهای منتخب به کل مالیات بر شرکتهای
۱	۳۹۳,۴۵۲,۷۳۸	۰/۰۹۳	—	—	۰/۰۹۳
۲	۱۴۶,۸۳۶,۳۳۱	۰/۰۳۵	۱۰	۳۵/۵	۰/۱۲۳
۳	۷۰,۶۴۸,۵۶۹	۰/۰۱۶	۹/۹۱	۴۷/۱	۰/۱۴۴
۴	۶۸,۵۸۹,۰۰۰	۰/۰۱۶	۱۳/۸	—	۰/۱۶۰
۵	۶۷,۱۱۸,۰۰۰	۰/۰۱۶	۴/۰۷	—	۰/۱۷۶
۶	۶۵,۱۰۷,۳۰۴	۰/۰۱۵	۲/۵	۱/۲۶	۰/۱۹۱
۷	۵۳,۲۲۸,۱۹۵	۰/۰۱۳	۰/۹۹	۰/۶۱	۰/۲۰۴
۸	۴۷,۹۳۹,۰۰۰	۰/۰۱۱	۲/۹۵	—	۰/۲۱۵
۹	۴۴,۰۱۲,۵۵۵	۰/۰۱۰	۱/۱۶	۳/۳۵	۰/۲۲۵
۱۰	۲۹,۷۱۳,۰۰۰	۰/۰۰۷	—	—	۰/۲۳۲
۱۱	۲۷,۰۰۸,۷۱۶	۰/۰۰۶	۱/۵۵	۱۳/۵	۰/۲۳۸
۱۲	۲۴,۰۵۸,۴۶۶	۰/۰۰۵۷	۱/۲۶	۷۴/۷	۰/۲۴۳۷
۱۳	۱۹,۹۳۹,۰۰۰	۰/۰۰۴۷	۰/۴۰	۱۹۹/۳۹	۰/۲۴۸۴
۱۴	۱۸,۶۶۳,۷۲۸	۰/۰۰۴۴	۱/۲۳	۶/۲۲	۰/۲۵۲۸
۱۵	۱۴,۵۵۷,۷۳۰	۰/۰۰۳۴	۰/۸۸	۰/۸۸	۰/۲۵۶۲
۱۶	۱۰,۵۴۱,۷۱۷	۰/۰۰۲۵	۳/۴۴	۲/۱۰	۰/۲۵۸۷
۱۷	۱۰,۴۰۹,۹۰۷	۰/۰۰۲۴	۴/۵۳	—	۰/۲۶۱۱
۱۸	۹,۹۹۶,۶۳۱	۰/۰۰۲۳	۱/۱۴	۰/۲۹	۰/۲۶۳۴
۱۹	۷,۸۹۸,۱۶۵	۰/۰۰۱۸	۰/۶۲	۰/۳۳	۰/۲۶۵۲
۲۰	۷,۴۸۱,۷۸۷	۰/۰۰۱۷	۵/۰۲۹	۱۸/۷۰	۰/۲۶۶۹
۲۱	۶,۶۱۶,۲۱۹	۰/۰۰۱۵	۱/۷۶	۰/۹	۰/۲۶۸۴
۲۲	۵,۱۳۴,۹۴۶	۰/۰۰۱۲	۱۷/۲۸	—	۰/۲۶۹۶
۲۳	۵,۱۲۰,۵۲۵	۰/۰۰۱۲	۰/۱۲	۰/۱۹	۰/۲۷۰۸

مثلاً درآمد مالیاتی شرکت ایران خودرو به گونه‌ای برآورد شده که ۳۵/۵ برابر رقم قطعی سال ۱۳۷۳ باشد و برای شرکت سایپا این عدد ۴۷/۱ برابر می‌باشد. با توجه به ارقام جدول به نظر نمی‌رسد که درآمدهای برآوردی مالیات بر شرکتهای براساس تخمین مقدار درآمد مشمول مالیات این شرکتهای باشد. در نتیجه چنین مالیاتی یا احتمالاً غیر قابل وصول است یا در صورت دریافت امکان دارد منابع سرمایه‌گذاری این شرکتهای را شدیداً کاهش دهد. مالیات بر شرکتهای از نظر اثرات بر سرمایه‌گذاری و سطح تولید اهمیت خاصی در سیاستگذاریهای مالیاتی دارد. می‌توان ادعا نمود که در دهه گذشته بسیاری از کشورها برنامه ریزی مالیاتی خود را در جهت کاهش بار شرکتهای قرار داده‌اند. آمار حدود ۱۹۷۸ میلادی را نشان می‌دهد که برای ده کشور OECD به طور

متوسط مالیاتها ۳۷/۹ درصد GDP را تشکیل داده‌اند و سهم متوسط مالیات بر شرکتها از کل درآمد مالیاتی نیز برای این کشورها ۸/۱ درصد است. در نتیجه متوسط سهم مالیات بر شرکتها از متوسط GDP حدود ۳/۱ درصد می‌باشد.

۷- با یک تخمین خام از آمار چند سال اخیر متوجه خواهیم شد که سهم درآمد مالیاتی در اقتصاد ایران حدود ۶ درصد از GDP است و سهم مالیات بر شرکتها از درآمد مالیاتی حدود ۴۰ درصد می‌باشد. نتیجتاً مالیات بر شرکتها سهم ۲/۴ درصد از GDP را خواهد داشت. هر چند که هم سهم درآمد مالیاتی از GDP و سهم مالیات بر شرکتها از کل درآمد مالیاتی در ایران کاملاً متفاوت از آماری است که در مورد کشورهای OECD آورديم ولی ظاهراً سهم مالیات بر شرکتها از GDP در اقتصاد ایران نزدیک به سهم مشابه برای کشورهای صنعتی است.

آمار فوق را باید با توجه به مقایسه ارزش افزوده بخش شرکتها و بخش مالیاتی این بخش بررسی نمود، ولی به هر صورت، می‌توان حدوداً ادعا نمود که پایه مالیات بر شرکتها به اندازه کافی تحت فشار مالیاتی بوده، و برای افزایش درآمد مالیاتی باید در جستجوی پایه (منبع) دیگر مالیاتی بود.

۸- یک نکته مهم مربوط به مالیات بر فروش فراورده‌های نفتی است. مالیات بر فروش نفت سفید کاملاً به خانوارهای فقیر منتقل می‌شود. این نکته با یک بررسی ساده از سهم هزینه نفت در بودجه خانوارها آشکار است. مالیات بر فروش بنزین در ضمن اینکه در جهت صرفه‌جویی در مصرف این فراورده مؤثر است، ولی از طریق افزایش در هزینه حمل و نقل عمومی به خانوارهای کم درآمد فشار وارد خواهد نمود. مجلس محترم باید از دولت بخواهد که وسایل حمل و نقل برقی، و به خصوص راه اندازی مترو را جلو اندازد تا از فشار مالیات بر فروش بنزین بر خانوارهای کم درآمد کاسته شود. (جدول شماره (۲))

ارقام: هزار ریال

جدول شماره (۲) - سایر مالیاتها و عوارض

ردیف	برآورد سال ۷۵	نسبت به کل مالیات	نسبت به ۷۴	نسبت به ۷۳
۱	۶۳۶,۰۰۰,۰۰۰	۰/۰۶	۱/۳۹	۱/۷۸
۲	۳۷,۹۰۵,۲۵۰	۰/۰۰۳	۰/۸۳	۱/۱۹۸
۳	۷,۹۳۸,۷۵۰	۰/۰۰۰۷	۰/۸۰	۰/۶۸
		نسبت به درآمد عمومی		
۴	۴,۶۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۰/۰۸۴	۱/۹۷	—
۵	۱,۸۲۵,۰۰۰,۰۰۰	۰/۰۳۳	۱/۵۰۶	۴/۳۷
۶	۱۰۲,۷۰۰,۰۰۰	۰/۰۰۱۸	۲/۱۸۵	—
۷	۳۵,۰۰۰,۰۰۰	۰/۰۰۰۶	۱	—
۸	۳۰۰,۰۰۰,۰۰۰	۰/۰۰۵۵	۰/۹۹۹	۸/۷۱
۹	۳,۶۴۰,۰۰۰,۰۰۰	۰/۳۴۱	۱/۶۲	۲/۹۱۶

۳- چند نکته حائز اهمیت در رابطه با مالیات

۱- یک نکته بسیار مهم در برنامه سیاستهای مالیاتی معافیتها می باشند. اصولاً هر معافیت مالیاتی که بخواهد از نقطه نظر کمک به یک سازمان یا نهاد بر فعالیت اقتصادی یا تولیدی آن سازمان برقرار شود غیر مناسب و مخرب است، مگر در جهت تخصیص بهینه منابع باشد. در نتیجه به جای معافیت بر تولید کالاها و خدمات با توجه به هدف کمک، بهتر است یک سوبسید یکجا به صورت مجزا اعطا گردد، و سازمان مربوطه مطابق دیگر بنگاهها مالیات متعلقه را به خزانه واریز نماید.

۲- موضوع مهم در واقع توجه به بخشی از پایه، یا منبع مالیاتی است که در اختیار شهرداری قرار گرفته است. شهرداری بابت صدور مجوز ساخت در ارتفاع، عوارضی (به نامهای خود یاری و غیره) دریافت می کند، که در واقع می تواند مالیات بر درآمد تلقی شود. چون دریافت کننده مجوز بدون خرید زمین به تولید آپارتمان می پردازد که از این فعالیت تولیدی سودی بسیار سرشار بهره مند می شود. در مرحله نخست تولید کننده ساختمان بخش عمده ای که بابت مالیات پرداخت نموده همین قسمت است که به دست شهرداری رسیده است. از سوی دیگر حتی اگر شهرداری مجاز باشد که بخشی یا تمام مالیات بر درآمد این افراد را جمع آوری کند، ولی مجاز به هزینه کردن آن فقط برای شهر تهران یا شهرهای بزرگ باشد، چون ثروتمندان جامعه در تهران و چند شهر بزرگ دیگر جمع شده اند (ولی مالیات متعلق به کل جامعه است) این گونه دریافت های شهرداری با آنچه که در نظریه های مالیاتهای محلی یا عوارض شهرداری مجاز و معمول هستند فرق می کند.

۳- راه دیگری که برای افزایش درآمدهای مالیاتی بدون گسترش پایه مالیاتی و افزایش در نرخ مالیات وجود دارد، جلوگیری از فرار مالیاتی می باشد. در برنامه درآمدهای مالیاتی دولت، این نکته به هیچ وجه روشن نیست که چند درصد از افزایش در درآمد مالیاتی ناشی از ممانعت از فرار مالیاتی می باشد. یک برنامه پیش گویی مالیاتی باید ابتدا مبادرت به معرفی پایه های شفاف مالیاتی کرده و با تخمین از

تغییرات در پایه مالیات و برآورد پایه (منبع) مالیاتی برای سال مورد نظر با در نظر گرفتن نرخهای مالیات دست به پیش‌گویی لازم بزنند. نرخهای تصاعدی مالیاتی یک مشکل اساسی در تخمین دقیق درآمد مالیاتی می‌باشد. به طور خلاصه در ارتباط با پایه‌های مالیاتی موارد زیر باید مدنظر قرار گیرد:

الف - سیستم اجرایی مالیات باید در حد ممکن از رو در رویی مؤدی و ممیز جلوگیری نماید. در سیستم اجرایی مالیات ما حداکثر این موارد مشاهده می‌شود. از آنجا که عمده پرسنل وزارت دارایی در بخش مالیاتی متمرکز بوده و اساس این سیستم، چنانچه گفته شد براساس رو به روشن مؤدی و ممیز است نمی‌توان پیش‌گویی قطعی نمود که اگر سیستم اجرایی به صورت مناسب بهینه گردد، نیروی انسانی موجود کفایت خواهند نمود یا خیر؟

ب - در یک سیستم مناسب اجرایی ممیزی پرونده‌های مالیاتی به صورت انتخابی در سال مورد بررسی قرار می‌گیرند. به عبارت دیگر تعداد عمده‌ای از اظهار نامه‌های مالیاتی متعلق به کسانی است که سهم کمی در پرداخت مالیات دارند، و رسیدگی هر ساله به اظهار نامه همه آنها هزینه اجرایی زیادی دارد که غیر ضروری است. با توجه به این نکات اصولاً استخدام جدید در وزارت اقتصاد و دارایی توجیه ندارد.

۴- جمع‌بندی و پیشنهادات

۱- نکته بارز در رابطه با درآمدهای مالیاتی کشور در بودجه سالهای اخیر و سال ۱۳۷۵ برآورد بیش از واقع^(۱) این درآمدها می‌باشد، به طوری که بر اساس آمارهای موجود در سالهای ۱۳۷۲ و ۱۳۷۳ به ترتیب ۲۴/۹ و ۲۸/۸ درصد از مبالغ برآورد شده وصول نگردیده است، که بدین ترتیب لازم است رقم پیش‌بینی شده تعدیل شود.

۲- در حال حاضر فشار اصلی درآمدهای مالیاتی بر پایه مالیات بر شرکتها می‌باشد، به طوری که به عنوان نمونه مالیات برآورد شده سال ۱۳۷۵ شرکتها ایران خودرو و سایپا به ترتیب ۳۵/۵ و ۴۷/۱ برابر رقم قطعی (مالیات پرداخت) سال ۱۳۷۳ این شرکتها می‌باشد.

۳- در ایران بخش مهمی از پایه مالیاتی تحت عنوان عوارض در اختیار شهرداری، قرار گرفته که اگر چه به لحاظ اقتصادی نوعی مالیات تلقی می‌شوند لیکن ارقام آنها در درآمدهای مالیاتی مستتر نمی‌باشد که این امر خود سبب عدم تلقی صحیح از بار مالیاتی می‌گردد

۴- از اشکالات عمده در برآورد درآمدهای مالیاتی در بودجه‌های سنواتی عدم تصریح آنها به این مطلب است که چه سهمی از درآمد مالیاتی پیش‌بینی شده مربوط به مالیات حقه سال مربوطه و چه سهمی مربوطه به فرار مالیاتی مودیان در سالهای قبل از آن می‌باشد.

۵- از مشخصه‌های دیگر سیستم مالیاتی کشور رو در رویی مؤدی و ممیز مالیاتی می‌باشد که این مسئله پیش‌بینی نارایب (بدون تورش) این درآمدها را با مشکل مواجه خواهد ساخت.

۶- بیشترین عدم تحقق در اجرای درآمدهای مالیاتی کشور در سالهای اخیر در بخش مالیاتهای غیر مستقیم مربوط به واردات وجود داشته است. به عنوان نمونه در سال ۱۳۷۳، بالغ بر ۶۱/۸ درصد از مالیات بر

واردات پیش‌بینی شده تحقق نیافته است و پیش‌بینی می‌گردد که این مسأله برای درآمدهای این بخش در سال جاری نیز بیش از سایر بخشها وجود داشته باشد.

۷- از مشکلات سیستم مالیاتی کشور معافیتهای مالیاتی متعدد می‌باشد و این امر سبب گردیده از یک طرف پایه‌های مالیاتی محدود گردد و از طرف دیگر بر بخشهایی از پایه‌های مالیاتی نظیر (درآمد شرکتها) فشار مضاعف وارد آمده و بار مالیات زیادی بر دوش آنها نهاده شود که توجه به این نکته و حرکت در جهت حذف معافیتهای مالیاتی (تا حد امکان) ضروری است.

۸- به دلیل غیر شفاف بودن سیستم مالیاتی کشور و عدم وجود آمار و اطلاعات در سطح حسابهای ملی و کلان اقتصادی از پایه‌های مالیاتی، بسیاری از پیش‌بینی‌ها غیر واقعی و غیر علمی می‌باشد که نتیجه آن عدم تحقق مبالغ پیش‌بینی شده می‌باشد که در فوق بدان اشاره شد.

۹- در حال حاضر تخصیص بودجه کشور بر مبنای روش درآمد- هزینه انجام می‌گیرد که خود عاملی در جهت افزایش پیوسته هزینه‌های دولتی می‌باشد و در نهایت به کسری بودجه واقعی دولت خواهد انجامید چراکه در عمل درآمدهای پیش‌بینی شده محقق نخواهد شد، حال آنکه مجوز انجام هزینه به نوعی صادر گردیده است.